

Maria Jansson

Från: Stig-Arne Nohrstedt <Stig_Arne.Nohrstedt@oru.se>
Skickat: den 4 januari 2015 18:11
Till: registrator
Ämne: Sakkunnigutlåtande 270-14
Bifogade filer: Utlåtane Luleå Tekniska Universitet.docx; Arvodesblankett-

TEKNISKA UNIVERSITETET	
Ink.	2015-01-05
Dnr	S-A Nohrstedt.pdf 270-14
Grupp nr	052-14

Till registrator LTO,
Härmed översänder jag sakkunnigutlåtande och arvodesblankett enligt anvisningar.
Med vänlig hälsning,
Stig Arne Nohrstedt
Tel: 070-5163068

Luleå Tekniska Universitet
Anställningsnämnden
971 87 Luleå

Utlåtande som sakkunnig vid tillsättning av professor med uppdrag som ämnesföreträdare i medie- och kommunikationsvetenskap vid Luleå tekniska universitet. Ref nr: 270-14

I egenskap av sakkunnig i rubricerat ärende ber jag få lämna följande utlåtande. Jag nämner först kort hur utlysningen beskriver den ledigförklarade anställningen i annonsen och befattningsprofilen, varefter de sökandes meriter beskrivs och värderas. Sist gör jag en jämförelse av de behöriga sökandenas meriter och föreslår en rangordning.

Utllysningen

I annonsen anges att man söker "en person som är väl orienterad i områdets olika forskningsperspektiv, men gärna har en inriktning mot medieproduktion". I beskrivningen av ämnets inriktning vid Luleå tekniska universitet (LTU) understryks att den har "en tydlig inriktning mot medieproduktion, där nya och traditionella medier studeras både utifrån teoretiska utgångspunkter och som praktiska gestaltningar av medieinnehåll".

För behörighet krävs att den sökande tillhör "de ledande inom sitt ämnesområde" och kan uppvisa "en originell och nyskapande vetenskaplig verksamhet av god internationell standard". Ytterligare kriterier för behörighet är att den vetenskapliga skickligheten är dokumenterade genom en total vetenskaplig produktion som minst omfattar tre doktorsavhandlingar, visad förmåga att söka och erhålla medel för forsknings- och utvecklingsprojekt, dokumenterad skicklighet i handledning på forskarnivå och erfarenhet som huvudhandledare för minst en doktorand under åtminstone den senare delen av forskarutbildningen, "dock minst från licentiatexamen/motsvarande poäng till doktorsexamen", samt kunna uppvisa pedagogisk skicklighet.

Under rubriken "bedömningsgrunder" nämns i utlysningen på vederbörligt vis såväl vetenskaplig som pedagogisk skicklighet utan rangordning. Vidare anges som övriga bedömningsgrunder:

- skicklighet att utveckla och leda verksamhet och personal inom universitetet
- förmåga att erhålla externa forsknings- och utvecklingsmedel
- förmåga att samverka med det omgivande samhället
- förmåga att informera om forskning och utvecklingsarbete
- kunna undervisa på svenska och/eller engelska

I annonsen nämns även – liksom i LTU:s anställningsordning - vikten av att bedömningen av sökande också tar hänsyn till universitetets jämställdhetsmål.

Sökande

Tre personer har sökt professuren: Anna Edin (f. 1964), Roussanka Loukanova (f. 1954) och Patrik Lundell (f. 1969). Samtliga sökande är disputerade - Edin i medie- och

kommunikationsvetenskap 2000, Loukanova i matematik 1992 och Lundell i idé- och lärdoms historia 2003 – och är väl meriterade som både forskare och lärare inom sina discipliner. Edin och Lundell är därtill utnämnda till docenter inom sina ämnen.

En av de sökande Roussanka Loukanova måste bedömas som obehörig att inneha den utlysta professuren mot bakgrund av hennes ämnesmässiga kompetens och forskning. Hon erhöll doktorsgraden i fysisk och matematisk vetenskap på avhandlingen *Situation Semantical Analysis of Natural Language* vid Saratov State University i Sovjetunionen (nuvarande Ryssland). Även grund-, master- och forskarutbildningen är i Loukanovas fall inom matematikämnet. Av publikationslistan som upptar ett 40-tal artiklar i facktidskrifter och antologier inom ämnesområdena matematik, datavetenskap, datalingvistik och pedagogik framgår att inte något arbete kan hänföras till det aktuella ämnesområdet. Efter granskning av Loukanova meritförteckning och publikationslista kan alltså konstateras att hon inte är ämnesmässigt behörig för den aktuella anställningen.

Bedömning av ämnesmässigt behöriga sökande

Anna Edin

Av de behöriga sökande har Anna Edin genomgått grundutbildning och uppnått filosofie kandidatexamen 1987 på Kulturvetarlinjen med filmvetenskap som huvudämne och praktisk och teoretisk filosofi som andra ämne vid Stockholms universitet. Doktorsexamen avlades alltså 2000 och Edin utnämndes till docent i medie- och kommunikationsvetenskap 2011. Hon uppfyller det språkliga kravet i bedömningsgrunderna.

Publikationslistan upptar två monografier, varav en utgörs av avhandlingen, fem referee-granskade artiklar varav två i internationella tidskrifter; fem referee-granskade konferenspapers; tio antologibidrag mm, varav fyra institutionsrapporter och ett bidrag till en internationell antologi. Totalt omfattar produktionen ca 800 s, varav ca 180 tillsammans med ett par olika medförfattare.

Edin har med ansökan bifogat sex publikationer (inte fem som angavs i annonsen) och jag väljer att behandla samtliga i det följande då det är svårt att avgöra vilket arbete som skulle ha utgått om uppmaningen hade uppmärksamats.

Inlämnade arbeten

I avhandlingen *Den föreställda publiken* anges syftet vara att studera hur public service-televisionen i Sverige etablerar kontakt med publiken under de skiftande förutsättningar som föreligger från 1960-talets enkanalsystem till införande av två SVT-kanaler på 1970-talet och slutligen 1990-talets system med tre mer eller mindre konkurrerande markdistribuerade TV-kanaler samt ett antal satellit- och kabeldistribuerade kommersiella kanaler. Metodiskt är det på två s.k. textnivåer som Edin analyserar hur publiken adresseras, nämligen för det första den officiella programpolicy som kommer fram i utredningstexter, avtal och programföretagens målformuleringar och för det andra programutbudet, i form av programtablåerna, samt kanalernas publik tilltal främst i påannonser och trailers för kommande program. För att fånga de historiska förändringarna genomförs analyserna på material från de tre tidsperioderna. Eftersom materialläget är knapert för perioden innan arkivskyldigheten infördes 1978 har Edin baserat sig på ett tillfällighetsurval vid tilltalsanalyserna på 60-talet och för 70-talet tvingats hålla sig till senare delen av decenniet. Avhandlingens

analyser är genomgående kvalitativa och detta begränsar möjligheterna till långtgående slutsatser, men de problem beträffande representativitet och generaliserbarhet som därmed är oundvikliga diskuteras på ett habilt sätt av Edin. Resultaten kompletterar tidigare forskning och Edin lyckas påvisa förändringar av den svenska public service-televisionens relation till publiken som bär tillförlitlighetens prägel: de går från ett idealistiskt och paternalistiskt förhållningssätt med starka demokratiska ambitioner till ett mer pluralistiskt-populistiskt förhållningssätt där kommersiella motiv inte uppfattas stå i motsatsförhållande till att befrämja mångfald och kvalitet i utbudet.

Sammanfattningsvis utmärks avhandlingen av ett klart och relevant syfte och dito problemformulering. Den teoretiska genomgången är initierad, mycket välskriven och välavvägd på ett sätt som ger texten berömvärd progression och läsbarhet. Metodiskt är studien väl motiverad och genomtänkt. Som alla liknande projekt är inte heller detta utan problem men dessa diskuteras på ett rimligt och medvetet sätt. Tolkningar av texter innebär givetvis alltid vissa risker för godtycke men analysen och resultaten ger ett tillförlitligt intryck.

Edins andra monografi är rapporten *Verklig underhållning: dokusåpor, publik, kritik* (2005) Medan avhandlingen var en studie av den föreställda publiken har hon i detta senare projekt valt att fokusera den faktiska publiken, inklusive dess reception av och reflektion kring en hybridgenre, nämligen reality-genren i svensk television. I rapporten redovisas analyser av programinnehåll, händelsekaraktärer och framställningsformer i ett antal kända exempel på genren från början av 2000-talet, såsom Robinson, Big Brother och Idol, kombinerat med en receptionsstudie av tre fokusgrupper om vardera tre-fyra kvinnliga deltagare. Studien har betydande förtjänster: den är väl förankrad i den internationella forskningen på området, teoretiskt välgrundad, metodiskt genomtänkt och resultaten förefaller tillförlitliga. Edin lyckas väl med att ge svar på sina forskningsfrågor angående reality-genrens attraktionskraft och påvisar övertygande genrens förmåga att stimulera ett aktivt, reflekterat tittande som knappast stöder den moraliska panik som uppstod när programmen lanserades. Samtidigt finns det begränsningar för publikens/ tittarnas faktiska konstruktionsarbete – i regel faller det receptierade innehållet inom genrens och produktens "gynnade tolkning".

Artikeln "The Pinstripe Suit from Hell" (ursprungligen ett konferenspaper ICA 2007) visar en ny inriktning på Edins forskning där teoretiska influenser från Foucault och Bordieu och relationerna mellan politik och journalistik kopplas samman mer med exkludering och diskursiv maktutövning i relation till den medierade konstruktionen av manligt och kvinnligt i politiken. Fallet Tiina Rosengren och Fi i medierna hösten 2005 analyseras och diskuteras som ett exempel där medierna uppvisar både exceptionellt starkt avståndstagande till radikala och okonventionella förslag, t.ex. förenklade regler för ingående av äktenskap, liksom till att politiska representanter lever i omväxlande hetero- och homosexuella relationer. Studien redovisar att denna mediekonstruktion också blir kritiserad i medierna och att självkritiska reflektioner kommer till uttryck efter att Rosengren valt att lämna politiken. Liksom i andra artiklar anknyter Edin i sin analys till Thompsons diskussion om politikens medialisering och den ökade sårbarhet som försök att utnyttja medielogiken för de egna intressena kan innebära. Men artikelns kategoriska slutsats att Rosenberg skulle ha kunnat undvika den negativa publiciteten genom att ägna mer kraft åt "politisk styling" ter sig både teoretisk tveksam och empiriskt ogrundad.

Artikeln "Communicating Politics – Theoretical Perspectives" (tillsammans med Kristina Widestedt) är baserad på ett konferensbidrag från 2009 och diskuterar den internationella forskningen och debatten om begreppet politisk persona bl.a. i anslutning till medialiseringsfrågan. Artikeln fokuserar på ett centralt dilemma i modern politisk kommunikation, där medialogiken inte ostraffat kan ignoreras, nämligen avvägningen mellan elitism och populism. Den är till dels återanvändning av resonemang och referenser från artikeln om mediernas negativa rapportering kring Tiina Rosenberg och Fi från 2007. Några empiriska exempel på politiker som exponerar sitt privatliv kommenteras med utgångspunkt i van Zoonens tes att förutsättningarna för manliga respektive kvinnliga politikers risktagande skiljer sig i detta populariseringsspel. Artikeln ställer avslutningsvis frågan om inte de nationella förutsättningarna spelar en större roll i detta sammanhang än vad som vanligtvis antas.

Artikeln "Politisk personalisering på nätet" i *Spår och spridning* (2013) fortsätter på det inslagna spåret från 2007 och studerar de medierade relationerna mellan den politiska kulturen och "celebritetskulturen", dvs. hur den politiska personen i det moderna medielandskapet tenderar att kopiera kändiskulturens estetiska uttryck med ett alltmer personifierat uttryck och inblickar i privatlivet. Här har fokus vidgats till internetsfären och Edin ägnar sig åt analyser av hur manliga respektive kvinnliga politiker med internationell lyskraft framställs på hemsidor och andra internetbaserade medieplattformar. Analyserna utgår från den internationella forskningen som pekat på skilda förutsättningar för könen att använda sig av celebritetskulturens former i politiken och Edin visar att ledande kvinnliga politiker som Angela Merkel och Tarja Halonen är betydligt mer återhållsamma i detta avseende än manliga politiker som Nicolas Sarkozy och Carl Bildt. Men givetvis är bilden inte helt svart-vit och hon tar även upp det avvikande exemplet Yulia Tymoshenko som exempel på en kvinnlig politiker som utnyttjar celebritetskulturens uttryck i betydligt högre grad – också jämfört med manliga ukrainska politiker. I slutsatsen konstaterar Edin att kändisskap inte nödvändigtvis skapar politisk makt också om det kan bidra till ökad medierad synlighet.

I konferenspaperet "Back to the future: the meaning of 'social media' before social media", som bl.a. presenterades på IAMCR, Hyderabad juli 2014, görs dels en tillbakablick på historiskt inflytelserika teoretiska och politiska perspektiv på mediesocialitet, dels en fallstudie där skärningspunkter mellan public service-televisionens program- och publikmässiga uppdrag, tidig medieforskning och offentlig mediedebatt diskuteras, framför allt med utgångspunkt i olika aspekter av mediesocialitet. Paperet är en intressant turnering av frågan hur relevant begreppet "social" är i uttrycket "sociala medier" genom att relatera till sin egen forskning från avhandlingen, vilken visade att den "massa" som av kritikerna under televisionens "guldålder" på 60-talet antogs lockas till eskapism inte egentligen kunde beskrivas adekvat på det sätt som massmedia-termen förutsatte – publiken tilltalades betydligt mer individuellt och personligt än var termen förutsatte. I stora delar är dock de egna forskningsreferenserna inte nya i detta konferenspaper även om frågeställningen är ny.

Anna Edin har deltagit i sammanlagt åtta forskningsprojekt, främst med inhemska kolleger. I ett fall "Svensk television – en mediehistoria" 2006-2008 var Edin projektledare och redaktör. För ett tidigare projekt "Verklighetskonstruktioner – en studie av reality-tv", 2002-2004, erhöll Edin stipendiemedel från ett par svenska stiftelser. Edin har vidare deltagit med papers vid drygt tio internationella

forskarkonferenser och varit gästforskare vid Svenska institutet i Paris vid ett par tillfällen och vid KwaZulu-Natal-universitetet i Durban, Sydafrika. Edin har varit sakkunnig vid tillsättning av lektorat tre gånger, fakultetsopponent vid disputation en gång och vid slutseminarium en gång samt key-note speaker vid en nordisk konferens 2005. Hon har också haft referee-uppdrag för Nordicom och sökt och erhållit stipendiemedel 2001, 2002 och 2011, liksom medel för professorsmeritering 2013-2014.

Sammanfattningsvis är Anna Edin en kreativ och skicklig forskare som framgångsrikt förenar teoretisk relevans med empirisk analys. Det finns en progression, främst från avhandlingen till rapporten om reality-tv, och de senare arbetena ger löften om fördjupade analyser i framtiden av celebritetskulturens influenser på den internetbaserade politiska kommunikationen. Men det återstår ytterligare arbete innan denna senare forskningsriktning gett full utdelning. Dock bedömer jag att publiceringskravet är uppfyllt av Edin.

Edins pedagogiska erfarenheter är omfattande och tillräcklig för den sökta anställningen. Hon har haft undervisningsuppdrag sedan 1997 vid ett antal högskolor. Under senare år främst vid Högskolan i Gävle (HiG) där hon varit anställd sedan 2002 på 60-70 procent och hållit i kurser från A till forskarutbildningsnivå. Anställningen har även inneburit utveckling av ett antal kurser på alla nivåer inom grundutbildningen. Edin har vidare ansvarat för utveckling av fyra utbildningsprogram vid HiG.

Erfarenheterna av undervisning på forskarutbildningsnivå är mer begränsade. Av handlingarna tycks det handla om medverkan på ett par kurser. Edin har genomgått handledarutbildning och varit biträdande handledare för en doktorand som avlagt examen.

Administrativa ledningsuppdrag har Edin haft vid HiG som ämnesansvarig 2008-2009 och 2013-2014 samt som ledamot i olika beredningsgrupper och nämnder plus som delansvarig för HiG:s arbete i samband med den nationella utvärderingen 2011-2012. Edin har också lett kvalitetsarbetet vid Högskolan i Dalarna med anledning av nämnda utvärdering. Hon har varit ledamot av FSMK:s styrelse sedan 2009.

Edins samhällskontakter handlar om medverkan i medierna och deltagande i en avnämargrupp vid Skolverket samt diverse offentliga konferenser och seminarier.

Sammantaget uppfyller Anna Edin de allmänna och särskilda krav som utlysningen anger med undantag av kravet på handledning av minst en doktorand till examen.

Patrik Lundell

Den andra behöriga sökanden Patrik Lundell har doktorerat i idé- och lärdoms historia 2003 och utnämnts till docent i samma ämne 2009. Med en konsekvent inriktning mot mediehistorisk forskning är han ämnesmässigt behörig för den utlysta professuren och han fick 2009 också ett lektorat i "journalistik med inriktning även mot pressvetenskap" vid LU med inriktning mot journalistik – en anställningstitel som ändrades 2013 till "mediehistoria med inriktning mot journalistik". Vid tillsättningen av en professur i "Tema Kultur och samhälle med inriktning mot medierad kultur" vid LiU 2013 bedömdes Lundell vara behörig även om han inte rankades högst. Som ytterligare bekräftelse på Lundells ämnesmässiga

kompetens kan tilläggas att han varit ansvarig för forskarutbildningen vid Tema Kommunikation, LiU, under 2006 och prefekt vid Institutionen för kommunikation och medier LU 2010-2012. Han uppfyller det språkliga kravet i bedömningsgrunderna.

Lundells publikationer omfattar drygt femtio arbeten, inräknat fyra recensioner, fyra populärvetenskapliga artiklar och tre övriga artiklar. Nio av artiklarna har utgjort underlag för en av de två monografier som inlämnats till granskning, *Attentatet mot Hiertas minne* (2013). Närmare bestämt ingår i Lundells publikationslista vid ansökningstillfället (förutom de recensioner och andra artiklar som redan nämnts): två artiklar i internationella peer review-granskade tidskrifter; arton bidrag i antologier, inkl. medförfattande till tre introduktioner; nio konferenspapers (avgränsat till perioden 2008-2013); tre monografier, varav två bifogats ansökan för bedömning och en utgörs av en källsamling; åtta redigerade böcker, varav tre är årsböcker från Vetenskapssocieteten i Lund; sex artiklar i peer review-granskade svenska och nordiska tidskrifter. Det är inte möjligt att exakt beräkna det totala omfånget då Lundell ej angivit sidantalet för de listade arbetena. Men enbart de två bifogade monografierna omfattar närmare 600 sidor och till detta ska läggas källsamlingen och ca fyrtio (exklusive de nio som är underlag för en av monografierna) artiklar, vilket sammantaget torde addera upp till ungefär 1400 sidor totalt.

De fem inlämnade arbetena är följande:

Avhandlingen *Pressen i provinsen* (2002), som läggs fram i ämnet idé- och lärdomshistoria i Lund, undersöker artikulationen av publicistiska ideal och praktiker i lokaltidningarna i Östergötland – i huvudsak koncentrerat till Linköping och Norrköping - mellan 1750 och 1850. Också ett omfattande arkivmaterial ingår i materialet. Lundell anlägger ett originellt analytisk grepp på materialet genom att försöka avgränsa sig från den traditionella presshistoriska synen enligt vilken 1700-talets provinspress oftast beskrivs anakronistiskt som ofullgångna projekt i jämförelse med 1800-talets efterföljare, vilka i regel betecknas som den moderna pressens pionjärer. Han tar så att säga publicisternas och redaktörernas egna ord om de ideal som de ansluter sig till i sin egen tid på allvar och lyckas med detta angreppssätt empiriskt underbygga en intressant diskrepans mellan praktik och ideal över tid: å ena sida finns en kontinuitet i hur tidningsverksamheten legitimeras som ett samtal där publiken har en aktiv roll, ett journalistiskt ideal som lever kvar även på 1900-talet, å andra sidan förändras praktiken mot allt mer redaktörsdominerad och enkelriktad opinionsbildning som tillmäter insändarmaterialet allt mindre betydelse. Lundell gör emellertid inte endast komparativa analyser av pressens ideal och praktiker under olika tidsperioder utan även rumsliga när han jämför storstadspressens legitimerande ideal med förebilder från utlandet som sedan sprids vidare till provinsen trots lokalt motstånd, liksom av hur pressidealen förändras över tid i respektive östgötastad. Inte minst intressant är att följa hur den konservativa pressen under första halvan av 1800-talet successivt övertar de ideal om opinionspåverkan och partipolitiskt engagemang som den tidigare starkt kritiserat och hur detta sker parallellt med att betydelsen av ord som politik, opinion, parti och publicist förändras i riktning mot det vi idag förknippar med dessa uttryck.

I den andra monografin *Attentatet mot Hiertas minne* (2013) vidareutvecklar Lundell ett perspektiv som är mer antytt än fullt genomfört i avhandlingen, nämligen att se de presshistoriska förändringarna som resultatet av hur olika andra aktörer samverkar och påverkar pressens utveckling med fokus på ideologiska legitimeringspraktiker. Perspektivet breddas från tidningshistoria till mediehistoria och från förhållandet mellan ideal och praktiker till ideologiska praktiker i samspel med omgivande samhällsaktörer. Boken summerar perspektiv och resultat från nio artiklar som ingår i antologier mellan 2004 och

2011. Tre fallstudier – journalistkongressen 1897, ett pressbesök 1923 och pressutställningen 1945 – utgör stommen i studien, men även attentatet mot Hiertas staty 1927 kan ses som en fjärde fallstudie (om än mer begränsad) och i studien ingår dessutom en rekapitulering av doktorsavhandlingens huvudresultat. Det legitimitetspolitiska fokuset skördar här riklig frukt och Lundell visar övertygande hur iscensättningen av dessa arrangemang i ett mediehistoriskt perspektiv förmår blottlägga hur publik, ägare, intresseorganisationer, myndigheter och även kungahuset samverkar i dessa arrangemang och därmed bidrar till pressens ideologiska makt. Inte alltid utan friktioner dock och Lundell lyfter även förtjänstfullt fram de relativt spridda röster som uttrycker tvivel om de ideologiska anspråken verkligen kan och har förverkligats i den utsträckning som gestaltas.

Artikeln ”Participation, Representations and the Media System: Habermasian Paths to the Past”, *Culture Unbound*, Volume 2, 2010: 435-447, tar upp de teoretiska trådarna från avhandlingen och argumenterar för att Jürgen Habermas’ historiska perspektiv i *Strukturwandel der Öffentlichkeit* kan kritiseras för förenklingar och överdrifter, särskilt gällande ”förfallet” från en participatorisk borgerlig offentlighet till en re-feodaliserad modern representativ offentlighet. Kritiken är inte särskilt originell, möjligen med undantag för att Lundell kan underbygga sin kritik med svenska mediehistoriska notater. Med detta sagt, har dock Lundell en klar poäng när han lyfter fram ett mer medie- och kulturhistoriskt mikrohistoriskt perspektiv i anslutning till kritiken.

Artikeln ”Long Live the King! Long Live the Press! The Monarchy and the Legitimacy of the Press”, i Mats Jönsson & Patrik Lundell (red.) *Media and Monarchy in Sweden* (2009) är såvitt kan bedömas förarbete till delar av kapitlet om den internationella presskonferensen 1897 i Stockholm i den ovan nämnda monografen *Attentatet mot Hiertas minne* och liksom där betonar Lundell att den gängse presshistorien om intensiva konflikter mellan pressen och kungamakten i väsentliga avseenden är en myt.

Artikeln ”Nyhetsfrågans mediala förutsättningar och karaktär” i Jonas Harvard & Patrik Lundell (red.) *1800-talets mediesystem* (2010) bekräftar det idéhistoriska perspektivets fruktbarhet också i mediehistoriska projekt. Den tillför knappast något nytt teoretiskt och metodologiskt jämfört med ovan nämnda arbeten, men empiriskt ägnar sig Lundell här åt en tidig centralgestalt i framväxten av nykterhetsrörelsen i Sverige, brukspatronen Carl Ekenstam, och hur hans opinionsarbete tog form i samverkan, men även i konflikt, med ett spektrum av olika medier där pressen endast är ett av flera och kanske inte ens det viktigaste.

Sammanfattningsvis är Patrik Lundell en produktiv och vetenskaplig skicklig forskare med en konsekvent mediehistorisk inriktning där hans idéhistoriska kompetens är en betydande tillgång. Progressionen i Lundells forskargärning är tydlig och han har bidragit med originella och väsentliga kunskaper till tidigare forskning på området. Han uppfyller väl publiceringskravet i utlysningen.

Lundells pedagogiska meriter är omfattande och tillräckliga för den sökta professuren. Totalt har han hållit ett 25-tal kurser på skilda nivåer från grund- till forskarutbildning. Han har undervisat på grundutbildningen sedan slutet av 1990-talet (första anställningarnas omfattning är odokumenterade i ansökan) och har mellan 1998 och 2008 undervisat ca 200 lektorstimmar på grundutbildningen vid LU och sedan 2009 innehåft ett lektorat med 70 procent undervisning vid Institutionen för Kommunikation och medier. Mellan 2004 och 2008 hade han ett lektorat vid LiU som innebar ca femtio lektorstimmar. Dokumenterade kursutvärderingar och vitsord visar på en god pedagogisk förmåga.

Lundell har gått en kurs för handledare på forskarutbildningen och även varit handledare (troligen som biträdande handledare) för totalt nio forskarstuderande fram till doktorsexamen – de flesta vid LiU. Vid ansökningstillfället handledde han två doktorander.

Uppgiften som fakultetsopponent hade Lundell ännu inte haft vid ansökningstillfället, men var inplanerad att axla rollen i september 2014. I övrigt har han varit opponent på tre slutseminarier – samtliga vid UU.

Lundell har fungerat som reviewer vid sammanlagt sju tidskrifter, såväl svenska som nordiska och internationella, och även på uppdrag av Östersjöstiftelsen och en del andra sammanhang.

Lundell har även ansvarat för utveckling av kurser och program både på grund- och forskarutbildningsnivå. Viktigast att nämna i sammanhanget är kanske hans ansvar för att utveckla det nya ämnet Mediehistoria vid LU 2011, en utbildning där Lundell undervisat på alla nivåer, inkl. forskarutbildningen. Han har också ansvarat för en översyn av journalistikkurserna vid LU 2012-2013.

Lundells administrativa erfarenhet är omfattande. Utöver de redan ovan nämnda befattningarna som ansvarig för forskarutbildningen vid LiU 2006 och som prefekt vid LU 2010-2012 ska nämnas att han varit studierektor vid Institutionen för kulturvetenskap vid LU 2003-2004 och vid ansökningstillfället deltog i utvecklingen av en master i Film- och mediehistoria vid LU samt har varit delansvarig för antagning av studenter till journalistutbildningen vid LU från 2010. Han har även varit ledamot av institutionsledningen för kommunikation och medier vid LU från och med 2010 och fungerat som ordförande för handledarkollegiet vid samma institution under 2012. Vidare har han genomgått ledarskapsutbildningar både inom försvarsmakten och LU.

Lundell har i flera fall varit framgångsrik vid ansökningar om externa forskningsmedel. Som huvudsökande erhöll Lundell Sven Gerentz presshistoriska stipendium, vilket finansierade 80 procent forskningsstid 2004-2009, från Ridderstads Stiftelse 2012 med 90-procentig forskningsfinansiering i ett år, från STINT institutionsmedel för ett internationellt forskningsprojekt 2013-2017 och från Riksbankens Jubileumsfond nätverksmedel 2014. Lundell har också som medsökande varit framgångsrik med en ansökan till Wallenbergstiftelsen 2012, vilken tillskjuter medel som bl.a. finansierar Lundells forskning till ca 40 procent 2014-2017, och en ansökan till Torsten Söderbergs Stiftelse som innebär ca 25-procentig forskningsfinansiering för honom.

Forskningssamarbete både över institutions-, ämnes- och nationsgränser kännetecknar mycket av Lundells verksamhet som forskare och nätverksbyggare. Här kan särskilt nämnas sådant där han själv varit initiativtagare och ledare såsom mediehistoriska seminariet vid LU sedan 2006, tre nationella och nordiska konferenser inom mediehistorieämnet 2007, 2010 och 2013, ett nationellt nätverk om mediehistoria under 1800-talet 2007-2010, det internationella forskningssamarbetet "Entangled media histories" (STINT-anslag) med Hans Bredow Institut, Hamburg, och Bournemouth University 2013-2017, och "Mediatization and Celebrity Studies" (RJ-anslag) 2014. Men han har även delat ledningsansvaret i sju bokprojekt tillsammans med kolleger vid andra universitet inom och utom Sverige.

Lundells omvärldskontakter handlar främst om offentliga föredrag och medverkan i medierna i olika sammanhang.

Sammantaget är Patrik Lundells meriter tillräckliga för en professur inom medie- och kommunikationsvetenskap. Såväl forsknings- som pedagogiska och administrativa meriter uppfyller med marginal de allmänna kraven för den aktuella anställningen. Dock har han inte uppfyllt kravet på att ha handlett minst en doktorand till examen.

Jämförelse av de sökandes meriter och rangordning

Den utlysta professuren har en inriktning mot medieproduktion även om denna inriktning inte är ett absolut krav enligt handlingarna. Hur de två ämnesbehöriga sökandenas kompetens ska bedömas i relation till denna inriktning är inte alldeles lätt att ta ställning till. I båda fallen ligger kompetensprofilen något utanför kärnområdet för utlysningen – vare sig Edin eller Lundell har forskat direkt om medieproduktion i den gängse meningen, dvs. produktionsstudier. Men å andra sidan har båda en forskningsprofil som är relevant för en miljö som fokuserar på medieproduktion: Edin genom sina studier av hur public service och reality-tv kommunicerar med publiken och Lundell genom studier av hur pressen historiskt legitimerat sin verksamhet och produkter. Som ett tecken i tiden kan man kanske se det förhållandet att båda sökande har tagit visst avstånd från en mediecentrerad forskningstradition som länge varit dominerande och att de i sin forskning ägnat mycket uppmärksamhet åt hur andra aktörer och intressenter samverkar med medierna. Jag bedömer mot denna bakgrund att både Edin och Lundell har relevanta meriter för den utlysta professuren.

När det gäller rangordningen är jämförelsen lättare då skillnaden i meriter är ganska betydande såväl vad gäller forskningen, pedagogiskt och administrativt. Medan Edin kan sägas med relativt liten marginal klara de angivna behörighets- och bedömningskraven för en professur vid LTU gäller att Lundell med marginal uppfyller kraven. Den enda oklarheten gäller kravet att ha handlett minst en doktorand från åtminstone licentiatexamen eller motsvarande till doktorsexamen. Ingen av de sökande tycks vid ansökningstillfället uppfylla detta krav. Men i synnerhet i Lundells fall förefaller antagningsordningens mjukare formulering om att kravet kan uppvägas av övriga meriter vara tillämpligt med hänsyn till att han tydligen varit biträdande handledare för nio forskarstuderande som avlagt examen.

Min slutsats är att Patrik Lundell är den mest meriterade och lämpade av de sökande. Anna Edin är också behörig men ännu inte lika meriterad, enligt min bedömning. Denna slutsats förändras inte av hänsyn till jämställdhetsmålet i utlysningen då skillnaden i meriter är för stor.

Söderbärke den 2 januari 2015

Stig Arne Nohrstedt
Tel: 0240-651325; mobil: 070-5163068